

Økologi ordliste

Ord eller begreber, der typisk anvendes i økologisk jordbrug.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Økologisk bedrift og ejerforhold

Økologisk bedrift	Samtlige ejede og forpagtede arealer og øvrige produktionsenheder, der drives af en økologisk producent. Der er ikke krav om at haven dyrkes økologisk, når den er klart adskilt fra produktionsarealerne.
Økologisk køkken- og prydhave	Grønsagsproduktion i et hjørne af marken skal dog følge økologireglerne, også selv om der ikke sker salg.
Økologisk gårdsplads	Gårdspladsen skal følge de økologiske regler f.eks. ved ukrudtsbekæmpelse.
Økologisk skov	Anvendes eller produceres der ikke landbrugsprodukter (frugt, bær, høns, grise el.lign.) skal skoven ikke omlægges.
Økologisk producent/landmand/landbruger	Den landbruger, der har den økonomiske risiko og ansvar for den økologiske bedrift. Det kan både være en fysisk person eller en juridisk person f.eks. et selskab I/S, ApS mv.
Samtidig drift af en økologisk og en konventionel enhed	Opdeling af bedriften i to produktionsenheder under det samme CVR-nr., der kræver særlig tilladelse og betingelser.
Konventionel	Ifm. økologisk produktion er det en betegnelse for det, der ikke er økologisk.

Autorisation og omlægning til økologi

Autorisation	Registrering eller frivillig aftale med NaturErhvervstyrelsen om at bedriften overholder de til enhver tid gældende regler for økologi, og at man er indforstået med krav til dokumentation og kontrol. Autorisationen/aftalen gælder indtil den opsiges (dags varsel), men vær opmærksom på bindingsperioden i tilskudsordningerne. (Certificering).
Autorisationsnummer	Det nummer bedriften er registreret med hos NaturErhvervstyrelsen. Koblet til den driftsansvarliges CVR/CPR nr.
Attestationskonsulent	Planteavls-/økologikonsulent der er godkendt af Videncentret for Landbrug, Økologi til at vurdere fagligheden og underskrive omlægningsplanen i autorisationsansøgningen.
Omlægning	Betegner perioden fra at landmanden er begyndt at følge de økologiske regler til et plante- eller husdyrprodukt kan sælges som økologisk.
Nedsat omlægningstid	Når NaturErhvervstyrelsen giver tilladelse (dispensation) til en kortere omlægningstid end normalt. Kan typisk opnås til vedvarende græsarealer, og arealer der i forvejen opfylder kravene i økologireglerne f.eks. miljøordninger, fredninger eller brak.
Forlænget omlægningstid	Når NaturErhvervstyrelsen fastsætter en længere omlægningstid end normalt på baggrund af arealets anvendelse inden omlægning, f.eks. deponering af affald.
Omlægningsdato/tidspunkt	Den dato, hvor en mark eller en husdyrart overgår til økologisk produktion og opfylder alle økologiregler.
Omlægningsplan	Indgår i autorisationsansøgningen og indeholder datoer for omlægning af alle marker og dyr på bedriften.
Kontrolbesøg	Mindst et årligt besøg fra NaturErhvervstyrelsen for at kontrollere at økologireglerne er overholdt.
Statusrapport	En oversigt over den økologiske status for arealer, afgrøder og husdyr. Rapporten udsendes en gang årligt til den økologiske bedrift.
Økologistatuserklæring	"Tro og love - erklæring," som udarbejdes af den økologiske landmand i forbindelse med salg af økologiske produkter.
Ø-mærket	Det danske økologikontrolmærke, som kan bruges sammen med det obligatoriske EU økologimærke på økologiske produkter.
Økologiindberetning	Oplysninger om den økologiske produktion skal mindst indberettes hvert år sammen med enkeltbetalingsansøgningen (Fællesskema).
Ekstensivt Landbrug (EL-støtte)	1-årigt tilskud der kan opnås ved økologisk (og miljøvenlig) produktion.
Omlægningstilskud (OM)	Tilskud der opnås ved omlægning til økologisk produktion i de første 5 år.

Økologisk planteproduktion

Økologisk gødning	Gødning fra husdyr, der opfylder alle regler for økologisk produktion eller plantemateriale fra økologisk autoriserede arealer.
Jordløse bedrifter	Bedrifter uden jordtilliggende. Økologiske bedrifter må ikke modtage konventionel gødning fra jordløse bedrifter.
Ikke-jordløs bedrift	En bedrift med dyrkede arealer (1 ha) ifm. import af gødning til økologiske bedrifter.
Ekstensive bedrifter	Bedrifter der opfylder de generelle harmoniregler for husdyrproduktion. Bruges som modsætning til intensivt/industrialiseret landbrug, der principielt tages afstand fra i økologisk produktion.
Økologisk udsæd/såsåed	Udsæd der er dyrket på økologiske bedrifter og har overholdt alle økologiregler. Udsæd der er dyrket på arealer under omlægning kan bruges som økologisk udsæd.
Udsæd til økologisk produktion	Kan være konventionelt ubejdet udsæd, som må bruges, hvis økologisk udsæd ikke kan skaffes eller i særlige tilfælde f.eks. til fremavl (produktion af udsæd).
Logbog (planteavl)	Oversigt over aktiviteter på markerne. Logbogen skal indeholde oplysninger om gødningsforbrug, brug af plantebeskyttelsesmidler og høst af afgrøder. Der findes standardskema, men andet kan også bruges, hvis de nødvendige oplysninger fremgår.
Erklæring om GMO-frihed	For udsæd af visse afgrøder kræves en sådan garanti.
Den økologiske Frødatabase	Database med udbud af økologisk udsæd. www.landbrugsinfo.dk/oekoudsaed
Økologisk afgrøde/produkt	En afgrøde/produkt, der har overholdt den krævede tid fra omlægning til høst af produktet.
Parallelavl	Når der dyrkes den samme art på et omlagt og et konventionelt areal. Parallelavl er ikke tilladt.

Økologisk husdyrproduktion

Hesteordning/hestehold	Ordning hvor et større hestehold på en økologisk bedrift kan holdes under særligt lempelige betingelser for omlægning, flytning, fodring mv.
Husdyr til eget forbrug	Mindre husdyrhold, der udelukkende anvendes til eget forbrug, på økologiske bedrifter. Dyrenes foder og opdrætsforhold kontrolleres ikke. Antallet af dyr må som hovedregel ikke overstige grænsen for erhvervsmæssigt dyrehold, men uanset antal må der ikke sælges produkter fra husdyr til eget forbrug.
Økologisk foder	En foderafgrøde, der har overholdt den krævede tid fra omlægning til høst.
Foder til økologiske dyr	Fodermidler, der opfylder kravene til sammensætningen af den samlede foderration for økologiske husdyr (andelen af økologisk foder, omlægningsfoder og foder fra første års marker, GMO-fri, begrænset indhold af fodertilægsstoffer fra positivliste).
Omlægningsfoder	En foderafgrøde, der har overholdt en del af den krævede tid fra omlægning til høst (som hovedregel 12 mdr.).

Omlægning af dyr/omlægningstid	Den tid der går fra et dyr lever under økologiske produktionsforhold til der kan sælges et produkt (mælk, kød eller æg) som økologisk.
Genomlægning	Når et dyr har mistet sin økologiske status og skal omlægges igen f.eks. ved medicinsk behandling eller som påbud efter kontrolsag).
Samtidig omlægning	Hele bedriftens foderproduktion og husdyrhold påbegynder omlægning samtidig. Omlægningsperioden er herved 24 måneder.
Logbog (medicin- eller besætnings-)	Oversigt over aktuelle hændelser vedr. dyrene, f.eks. udbinding, medicinering. Der skal føres en besætningslogbog for hele besætningen og en medicinlogbog for enkelt dyr/flokke. Der findes standardskemaer, men andet kan også bruges, hvis de nødvendige oplysninger fremgår.
Parallelavl	Når der er økologiske og ikke-økologiske dyr af samme art på bedriften. Parallelavl er ikke tilladt.
Samgræsning	Når økologiske og ikke-økologiske dyr afgræsser ikke-økologiske, særligt udpegede fællesgræsningsarealer, f.eks. offentlige strandenge.
Sommerperioden	Er defineret som den 15. april til den 1. nov. Den periode hvor der stilles krav om at økologiske dyr skal på græs.
Overdragelse/handel med bedrifter/jord	
Tilsagnsperiode	Den femårige periode man ift. tilsagn om OM-tilskud forpligter sig til at drive bedriften/arealet økologisk.
Tilbagebetalingskrav	Krav om tilbagebetaling af MB/OM- tilskud, hvis forpligtigelser i tilsagnet ikke overholdes i hele tilsagnsperioden.
Overdragelsestidspunkt	Den dag man overdrager det økonomiske ansvar for driften af arealet.
Indtræden i tilsagn	Når man overtager en bedrift/areal og påtager sig den tidligere ejers forpligtigelser i tilsagn og tilsagnsperiode.
Erklæring om økologi	Særlig erklæring som skal anvendes ved producentskifte, når arealer er økologiske.